

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı :2007/11**

**Karar Sayısı: 2007/19**

**Karar Günü : 19.2.2007**

**Resmi Gazete Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN :** Konya 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

**İTİRAZIN KONUSU :** 4.12.2003 günlü, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesinin, Anayasa'nın 2., 6., 7., 8., ,10., 13., 38., 48. ve 167. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

### **I- OLAY**

Davacı Şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nca tesis edilen işlemde imzası bulunan Kurul Başkan ve üyelerine karşı açılan tazminat davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu savını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

### **II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI**

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesi şöyledir:

“Madde 19- Bu Kanuna göre idarî para cezalarının veya idarî yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza ve tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.

Bu Kanuna göre;

a) Aşağıdaki haller ağır kusur sayılarak, sorumluları hakkında beşyüz milyar Türk Lirası idarî para cezası uygulanır:

1) Lisans almaksızın lisansa tâbi faaliyetlerin yapılması.

2) Kurumca, 10 uncu madde gereği yapılan uygulamaların dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi veya engellenmeye teşebbüs edilmesi.

3) 9 uncu maddede yer alan kısıtlamalara uyulmaması.

4) 5, 6, 7, 8, 16, 17 ve 18 inci maddelerin ihlali.

b) Aşağıdaki haller birinci derece kusur sayılarak, sorumluları hakkında ikiyüz milyar Türk Lirası idari para cezası uygulanır:

1) Lisans almaksızın hak konusu yapılan tesislerin yapımına ve/veya işletimine başlanması ile bunlar üzerinde tasarruf hakkı doğuracak işlemlerin yapılması.

2) Sahip olunan lisansın verdiği haklar dışında faaliyet gösterilmesi.

3) 4 üncü madde hükümlerinin ihlali.

4) 12 nci maddede yer alan hükümler dahilinde iletim ve depolama tesislerine erişimin dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi.

Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak Kanunun getirdiği yükümlülüklere uymayanlara Kurumca elli milyar Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Bayiler için yukarıda yer alan cezaların beşte biri uygulanır.

Cezalar tahsil edilinceye kadar, mahkeme kararı ile ilgililerin varlıklarına tedbir konulabilir. Tesisler, lisans alınıncaya veya bu Kanuna göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hale getirilinceye kadar mühürlenir.

Ceza uygulanan bir fiilin iki takvim yılı geçmeden aynı kişi tarafından tekrarı halinde, cezalar iki kat olarak uygulanır.

Kurulun ceza vermesinde zamanaşımı süresi, ihlalin ve/veya olayın meydana geliş tarihinden itibaren beş yıldır. Bununla ilgili olarak Kurumun inceleme ve araştırma amacıyla yapacağı herhangi bir işlem, bu işlemin kişilerden birine tebliği anından itibaren zamanaşımını keser. Karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması da zamanaşımı süresini keser.

Ay içinde tahsil edilen idarî para cezaları müteakip ayın yirminci işgünü sonuna kadar irat kaydedilmek üzere Hazineye devrolunur.

İdarî para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

İdarî para cezalarının tahakkuk tarihini izleyen otuz gün içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanır. Tahsilatta 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

İdarî para cezalarının miktarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda, milyon kesirleri dikkate alınmaz.”

### **III- İLK İNCELEME**

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu Yasa kuralı ve gerekçesi ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava

sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Lisans almaksızın bayilik faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere akaryakıt ikmali yaptığı gerekçesiyle Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca idari para cezası verilen davacı Şirket, bu işlemi tesis eden Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun Başkan ve üyelerine karşı tazminat davası açmış ve Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasında, *“Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.”* denilmektedir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı ve üyelerine karşı açılan tazminat davası, bu kişilerin yetkilerini kullanırken kusurlu davrandıkları savına dayanmaktadır. Anayasa'nın 129. maddesi uyarınca ancak idare aleyhine açılabilen tazminat davasının kamu görevlileri aleyhine açılabilmesi olanaklı değildir.

Açıklanan nedenle, çözümlemekle görevli olmadığı davada Konya 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce yapılan itiraz başvurusunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

#### **IV- SONUÇ**

4.12.2003 günlü, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesine ilişkin başvurunun, Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 19.2.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

|             |              |             |
|-------------|--------------|-------------|
| Başkan      | Başkanvekili | Üye         |
| Tülay TUĞCU | Haşim KILIÇ  | Sacit ADALI |

**Esas Sayısı :2007/11**  
**Karar Sayısı: 2007/19**

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT